

Дочірнє підприємство
«КИЇВСЬКИЙ ХОРЕОГРАФІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ
БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ»
для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	024 Хореографія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Освітня програма:	Хореографія
Вид дисципліни:	цикл вільного вибору
Форми навчання:	денна/заочна
Кількість кредитів ЕКТС:	2
Мова викладання:	державна
Форма підсумкового контролю:	залік

Київ-2020

Робоча програма з дисципліни **«ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ
БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ»** для студентів за напрямом підготовки
02 «Культура і мистецтво», спеціальністю 024 «Хореографія»

Розробник:

Богданова Марина Вікторівна, доцент, кандидат мистецтвознавства

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри хореографії

Протокол від “ 5 ” жовтня 2020 року № 2

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 2	Вільний вибір	
Розділів — 2	Рік підготовки: 3-й	
Загальна кількість годин — 60	Семестр: V	
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 2 самостійної роботи студента — 2	-	-
	Практичні (год.)	
	30	8
	Самостійна робота (год.)	
	30	52
	Вид контролю:	
V залік	V залік	

1. Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна включена до навчального плану підготовки бакалаврів та є частиною циклу вільного вибору, а також має міждисциплінарний характер, утворюючи сталі зв'язки з іншими фаховими дисциплінами.

«ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ» – одна з найяскравіших сторінок хореографічного мистецтва. Популярність бального танцю у світі та Україні неухильно зростає. При вивченні цієї дисципліни студент знайомиться з творчістю кращих балетмейстерів-постановників та виконавців бальних танців світового й національного рівня.

Як майбутні викладачі фахових дисциплін, балетмейстери, артисти, студенти здобувають ґрунтовну хореографічну освіту, засвоюючи різні напрями хореографічного мистецтва, стильові особливості різних танцювальних культур.

Мета навчальної дисципліни **«ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ»** – розширювати професійний світогляд студентів, допомогти зорієнтуватися в сучасних тенденціях розвитку бальної хореографії, показати кращі здобутки світової та вітчизняної бальної хореографії.

Основні завдання дисципліни **«ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ»** - набуття практичних навичок балетмейстерської та виконавської майстерності, формування художнього смаку студентів, навичок роботи з відеоматеріалами. Засвоєння навчальної дисципліни дозволить здійснювати самостійні постановочні роботи типу «Формейшн», «Секвею» з латиноамериканського та європейського бального танцю.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати:

Фахові компетентності.

ФК8. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з урахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.

ФК9. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

ФК10. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення хореографічного твору, його реалізації і презентації.

Програмні результати навчання дисципліни є:

ПРН 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПРН 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН 22. Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проекту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

2. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ МАТЕРІАЛІ.

Тема 1.1. Вивчення тренажу із використанням техніки європейських танців.

Тренаж як важлива складова заняття.

Специфіка академічної манери виконання європейської програми. Виконання танців по прямих позиціях ніг із використанням м'яких (напівзігнутих) колін, закритої стійки в парі.

Складові тренажу на європейському матеріалі:

- ритмопластичні вправи академічного характеру, що відповідають стилістиці даної програми;
- підготовчі вправи для постановки балансу, роботи стопи, нахилів, поворотів, стрибків тощо, поодиночі та в парі;
- вправи на відпрацювання технічних прийомів та їх образного вирішення в різних танцювальних ритмах: повільного та віденського вальсу, повільного та швидкого фокстроту, танго.

Тема 1.2. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на європейському матеріалі.

Специфіка європейського формейшн:

- тривалість до 6 хв. (час, що оцінюється 4,5 хв.);
- використання від 3 до 5 танцювальних ритмів в різноманітних варіативних поєднаннях;

- кількість виконавців від 6 до 8 пар;
- можливість використання підтримок тільки при виході та вході пар, не застосовуючи їх в основному часі, що оцінюється.

Його відмінність від латиноамериканського формейшн:

- пріоритетне використання музики і лексики європейських танців: W, Tg, F, Q, Vv;
- жорсткіша регламентація можливостей танцювання парою варіацій на відстані один від одного (не більше 3-х тактів);
- обмежені імпровізаційні можливості трактування лексики для створення образу.

Визначення зразка європейського формейшн, найяскравіш за оригінальністю композиційного вирішення ансамблевого танцювання, застосування новітніх тенденцій в створенні колективного стилю виконання, музичним забарвленням та лексичним наповненням творів масового, універсального характеру.

Добір виконавців згідно характеристики дійових осіб, розподіл рольових завдань.

Розучування хореографічного тексту, його розподіл за малюнками та композиційними перебудовами . Узгодження взаємодій між виконавцями. Відпрацювання чіткості, злагодженості у змінах малюнків, композиційних перебудов.

Дотримання синхронності та поліфонічності виконання. Робота над створенням образу, підпорядкування індивідуальних стильових особливостей танцюриста колективного стилю виконання.

Тема 1.3. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на європейському матеріалі.

Специфіка композиційної побудови секвею, його відмінність від формейшн:

- тривалість (близько 3 хв.);
- використання підтримок в основній змагальній частині (на відміну від формейшн);
- музика і лексика, що відповідає індивідуальним особливостям танцювальної пари.

Специфіка європейського секвею, його відмінність від латиноамериканського:

- обмежені імпровізаційні трактування лексики для створення образу в зв'язку з академічною постановою в парі;
- лексичне наповнення що відображає індивідуальність виконавця: ріст, конституційна побудова тіла, темперамент, характер, типологія особистості, амплуа.

Перегляд та аналіз кращих зразків секвею, побудованих на основі європейського матеріалу. Визначення найяскравіш за:

- оригінальністю композиційного сольного (парного) танцювання;
- застосування новітніх тенденцій в створенні індивідуального стилю виконання;
- музичним забарвленням та лексичним наповненням, що відповідають дуєтному характеру композиції.

Розучування варіацій секвею, визначених за зразок. Відпрацювання технічних елементів, що надають парі можливість продемонструвати професійний рівень. Розучування та вдосконалення підтримок, застосованих в обраному зразку секвею.

Тема 1.4. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на європейському матеріалі.

Специфіка показового номеру, його відмінність від формейшн та секвею: вільний вибір музичного та лексичного матеріалу, тяжіння до драматургії, хронометраж без обмежень, застосування сценографії.

Перегляд кращих сольних показових номерів на європейському матеріалі та визначення найяскравіш за :

- музичним супроводом – можливість застосування: симфонічної, балетної, оперної музики, шлягерів, популярної естрадної пісні, авангарду, андеграунду, їх різноманітне інтонаційне забарвлення;
- лексичним наповненням – окрім традиційної лексики бальної хореографії можливість застосування прийомів класичного, народно-сценічного, історико-побутового, сучасного танцю ; гімнастичних та акробатичних елементів, пластики, пантоміми.

Можливе застосування сюжету розвиненої драматургії номеру, світлової партитури, багатофункціональних костюмів, аксесуарів, реквізиту, за необхідності – декорацій або відео проєкцій.

Розучування танцювальної лексики, на якій побудований номер, обраний за зразок. Відпрацювання та вдосконалення технічних прийомів, включених до варіації обраного зразка.

РОЗДІЛ 2. ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОМУ МАТЕРІАЛІ.

Тема 2.1. Вивчення тренажу із використанням техніки латиноамериканських танців.

Специфіка тренажу для латиноамериканської програми: особливості постанови тулубу, ліній рук і ніг.

Вільна, розкута ритмо-пластика тіла, імпровізаційний характер виконання фігур.

Складові тренажу на латиноамериканському матеріалі:

- ритмопластичні вправи сучасної хореографії розкутого характеру, що відповідають стилістиці даної програми;
- підготовчі вправи для роботи контракції, тазостегнових суглобів тощо;
- робота над технікою обертань, стрибків, підтримок, проїздів тощо;
- вправи на відпрацювання технічних прийомів та їх образного вирішення в різних танцювальних ритмах латиноамериканської програми: самба (Sa), ча-ча-ча (Cha), румба (Ru), пасадобль (Pas), джайв (J).

Тема 2.2. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на латиноамериканському матеріалі.

Латиноамериканський формейшн, вимоги до нього: хронометраж, музичне та лексичне наповнення, стилістика колективного образу – згідно європейського формейшн (див. тему 1.2.)

Відмінність від європейського формейшн:

- пріоритетне використання музики та лексики латиноамериканських танців: Sa, Cha, Ru, Pas, J ;
- можливість використання складних віртуозних хореографічних прийомів даної програми: стрибки, проїздів, вистукувань, обертань тощо;
- широкий спектр малюнків в парі та на відстані в зв'язку з багато варіативністю постанов в парі;
- значні імпровізаційні можливості трактування лексики для створення образу.

Визначення зразка латиноамериканського формейшн, найяскравіш за :

- оригінальністю композиційного поєднання традиційної лексики з ритмо-пластичними, гімнастичними, акробатичними прийомами;
- новітніми тенденціями в танцювальній моді;
- несподіваними поєднаннями латиноамериканських ритмів з популярними новинками сезону.

Дотримання синхронності та поліфонічності виконання. Добір виконавців, розподіл рольових завдань та робота над хореографічним текстом аналогічно європейському формейшн (див. тему 1.2.)

Тема 3. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на латиноамериканському матеріалі.

Латиноамериканський секвей, вимоги до нього: хронометраж, музичне та лексичне наповнення, стилістика колективного образу – згідно європейського секвею (див. тему 1.3.)

Специфіка латиноамериканського секвею, його відмінність від європейського:

- значні імпровізаційні можливості трактування лексики та створення образу;

- різноманітність положень в парі, обумовлених специфікою данної програми;
- синтетичне лексичне наповнення, що включає в себе ратмо-пластичні, віртуозні, акробатичні прийоми.

Перегляд та аналіз кращих зразків секвою, визначення найяскравіших за оригінальністю композиційного сольного (парного) танцювання, що відповідає індивідуальним особливостям виконавців, їх амплуа.

Методична послідовність дій при розучуванні та відпрацюванні латиноамериканського секвою аналогічного європейському (див. тему 1.3.)

Тема 2. 4. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на латиноамериканському матеріалі.

Специфіка показового номеру латиноамериканської програми, його відмінність від формейшн та секвою (аналогічно темі 1.4.)

Відмінність латиноамериканського показового номеру від європейського:

- значно більша варіативність композиційних перебудов і малюнків;
- обумовлена різноманітніше положеннями в парі;
- можливість використання поряд з традиційною, фольклорною, естрадною або авангардною музикою із змішаними темпоритами;
- можливість обігравання костюмом трюкової техніки для емоційного впливу на глядача;
- ширші тематичні та драматургічні можливості завдяки імпровізаційному характеру даної програми.

Визначення зразка – за індивідуальними параметрами танцюристів із врахуванням їх росту, конституційної побудови тіла, амплуа, рівня підготовки.

Методична послідовність дій при розучуванні та відпрацюванні (див. тему 1.4.)

4. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план навчання

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі:			Усього	У тому числі:		
		л.	п.	с. р.		п.	с. р.	к.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<u>РОЗДІЛ 1. ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ МАТЕРІАЛІ.</u>								
Тема 1.1. Вивчення тренажу із використанням техніки європейських танців.	4	–	2	2	7	1	6	–
Тема 1.2. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на європейському матеріалі.	8	–	4	4	7	1	6	–

Тема 1.3. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на європейському матеріалі.	8	–	4	4	7	1	6	–
Тема 1.4. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на європейському матеріалі.	12	–	6	6	9	1	8	–
<u>РОЗДІЛ 2. ЗРАЗКИ СВІТОВОЇ ТА ВІТЧИЗНЯНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ НА ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОМУ МАТЕРІАЛІ.</u>								
Тема 2.1. Вивчення тренажу із використанням техніки латиноамериканських танців.	4	–	2	2	7	1	6	–
Тема 2.2. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на латиноамериканському матеріалі.	8	–	4	4	7	1	6	–
Тема 2.3. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на латиноамериканському матеріалі.	8	–	4	4	7	1	6	–
Тема 2.4. Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на латиноамериканському матеріалі.	8	–	4	4	9	1	8	–
Разом за V семестр	60	–	30	30	60	8	52	-

5. Теми семінарських занять

За навчальним планом не передбачено.

6.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д. ф.	з. ф.
1	Вивчення тренажу із використанням техніки європейських танців.	2	1
2	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на європейському матеріалі.	4	1
3	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на європейському матеріалі.	4	1
4	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на європейському матеріалі.	6	1
5	Вивчення тренажу із використанням техніки латиноамериканських танців.	2	1
6	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови формейшн на латиноамериканському матеріалі.	4	1
7	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови «секвей» на латиноамериканському матеріалі.	4	1
8	Ознайомлення з кращими здобутками композиційної побудови сольних показових номерів на латиноамериканському матеріалі.	4	1
РАЗОМ		30	8

6.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д. ф.	з. ф.
1	Відпрацювати тренаж із використанням техніки європейських танців.	2	6
2	Опрацювати композиційні побудови формейшн на європейському матеріалі з кращими здобутками.	4	6
3	Опрацювати композиційні побудови «секвей» на європейському матеріалі з кращими здобутками.	4	6
4	Опрацювати композиційні побудови з кращими здобутками сольних показових номерів на європейському матеріалі.	6	8
5	Відпрацювати тренаж із використанням техніки латиноамериканських танців.	2	6
6	Опрацювати композиційні побудови з кращими здобутками формейшн на латиноамериканському матеріалі.	4	6
7	Опрацювати композиційні побудови з кращими здобутками «секвей» на латиноамериканському матеріалі.	4	6
8	Опрацювати композиційні побудови з кращими здобутками сольних показових номерів на латиноамериканському матеріалі.	4	8
	РАЗОМ	30	52

7. Методи навчання

При вивченні матеріалу курсу використовуються практичні форми заняття та методи:

- інтерактивні методи навчання;
- пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод;
- пояснювальний метод викладання;
- словесні методи навчання: бесіда, пояснення, лекція, покази;
- наочні методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

8. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			

1	Знати та володіти характерними особливостями виконання кожного з танців латиноамериканської та європейської програми.	практичні та самостійні заняття	Перевірка практичних завдань, практичний показ	20%
2	Вміти аналізувати та систематизувати теоретичні та практичні навички при опануванні прийомів та методів виконання бальних танців.	практичні та самостійні заняття	Перевірка практичних завдань, практичний показ	20%
3	Комунікація. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі хореографічного мистецтва. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	практичні та самостійні заняття	Перевірка практичних завдань, практичний показ	30%
4	Автономність та відповідальність Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та груп осіб Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	практичні та самостійні заняття	Перевірка практичних завдань, практичний показ	30%

9. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання, згідно з освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів згаданої навчальної дисципліни, включають:

- використовувати фахову термінологію, обговорювати факти та фахові матеріали зрозумілою і чіткою мовою, застосовувати це в презентаціях, курсових роботах.;

- відповідально та свідомо ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

Вміти адекватно сприймати критику і знаходити відповідні шляхи реагування на неї, критично оцінювати власну діяльність та її результати;

- вміти адекватно оцінювати нову ситуацію та здійснювати пошук можливостей до адаптації та дії в нових умовах. Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми, аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання;

- обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу, самостійно обирати критерії для його оцінки;

- вміти здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю в галузі сценічного мистецтва;

- створювати власний авторський продукт у різних видах і жанрах хореографічного мистецтва з використанням автентичних вітчизняних матеріалів.

Вміти відповідними художніми засобами відтворювати креативний задум при реалізації сценічного твору (проекту);

- демонструвати володіння методами виконання фахових дисциплін.
Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху;

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

- Здатність застосовувати на практиці знання, навички та уміння, набуті у результаті навчання ;

- вміти аналізувати актуальний стан та тенденції розвитку сучасного мистецтва.

- планування і управління проектами.

10. Схема формування оцінки

10.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

Практичні	Самостійна робота	Екзамен
40 (максимум)	30 (максимум)	30

підсумкове оцінювання (у формі екзамену- проводиться практичний показ).

Підсумкове оцінювання навчальної дисципліни «Бальний танець» здійснюється за 100-бальною шкалою (де 30 балів підсумковий контроль – екзамен).

- форма оцінювання - екзамен;

- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 30 балів;

- форма проведення екзамену – практичний показ ;

Умови допуску до підсумкового екзамену:

- Відсутність заборгованості з практичних занять;

- Позитивні бали за практичні та самостійні роботи.

Студент, який протягом семестру отримав понад 60 балів, може бути звільнений від підсумкового контролю. У такому випадку підсумковим балом буде сума балів, отримана студентом протягом семестру.

10.2. Шкала відповідності оцінок (згідно з «Положення про організацію освітнього процесу ДП «Київський хореографічний коледж»)

Оцінка за шкалою (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	А
82-89	Добре	В
74-81		С
64-73	Задовільно	Д
60-63		Е

35-59	Незадовільно	FХ
1-34		F

11. Рекомендована література

Основна:

1. Белова Е. Ракурсы танца. - М.: Искусство, 1991.
2. Васильева Е.Д. Танец: уч. пос. – М.: Искусство, 1968.
3. Гай Г. Техника европейских танцев/ Г. Гай. – М.: Артист, 2003.
4. Дени Г. Все танцы / Г. Денни. – К.: Музична Україна, 1989.
5. Мур А. Бальное танцевание / А. Мур. – Л., 1997.
6. Переглянута техніка латиноамериканських танців: пер. з англ. Ю. Іванова. – К.,1998.
7. Переглянута техніка європейських танців: пер. з англ. Ю. Іванова. – К.,1997.
8. Приглашение к танцу: буклет/ Сост. Е. Касьянова. – К.: Вища школа, 1986.
9. Lair W/ Technique of latin dancing. – London, 1988.
10. Moore A. Popular variations. - London, 1993.

Відеоматеріали:

11. Донни Б. Танцевальный тренинг / Б. Донни. – Л., 2006.
12. Качество и скорость в стандартных танцах / Фабио Селми и Симона Фанчелло. Джефри Херн для Dance Sport International/ - 2002
13. Колобова Е. Взаимодействие в паре / Е. Колобова. – М., 2006.
14. Крикливый С. Танцуем эмоционально / С. Крикливый. – Нью-Йорк, 2006.
15. Рубштейн Н. Техника латины в единичных действиях / Н. Рубштейн. – М., 2006.

